

Sławomir Witkowski

SZABLON

template

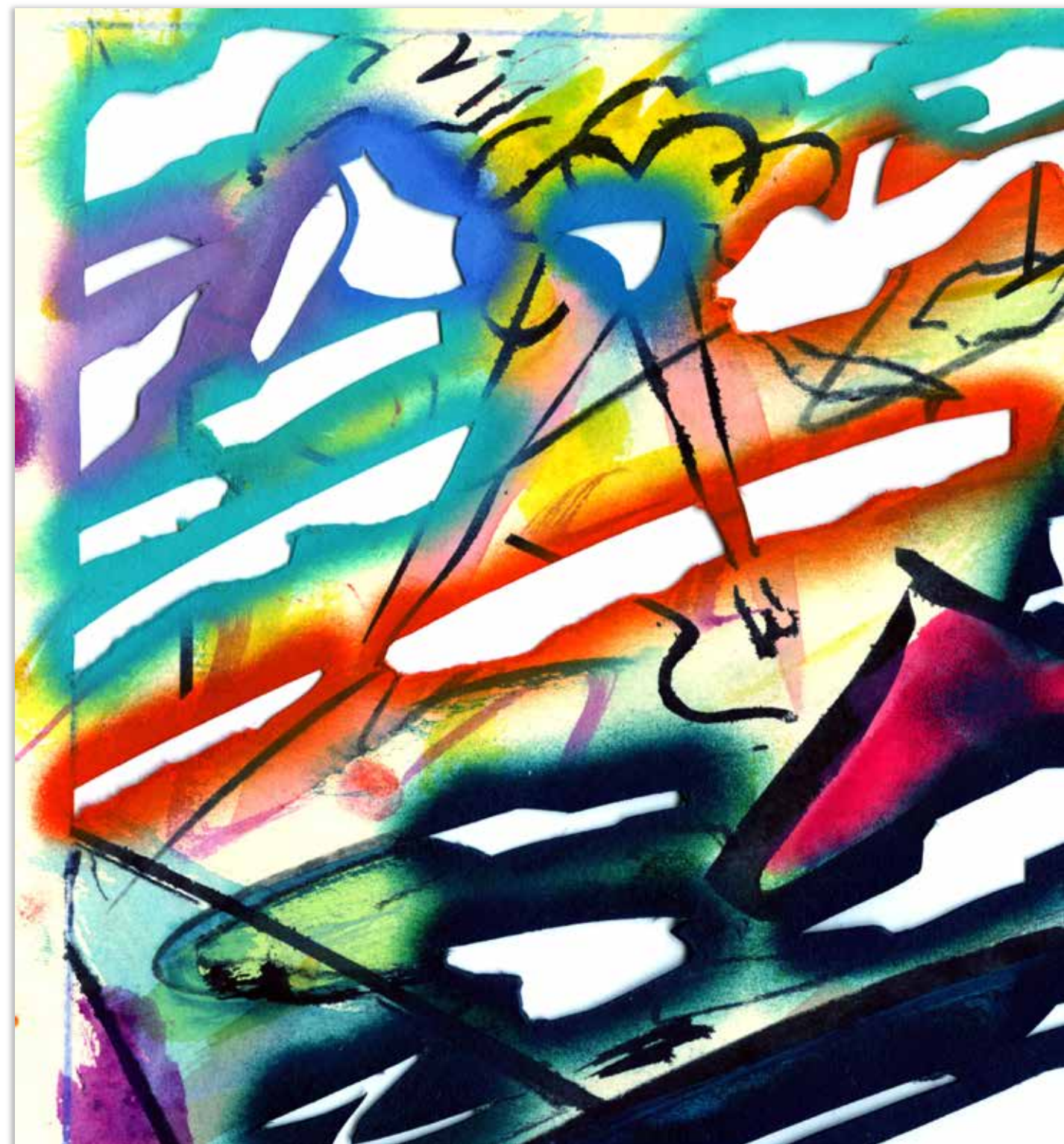
lata 80. i 90. XX wieku
The 1980s and the 1990s

[...] W latach 80. pojawiło się w twórczości Sławomira Witkowskiego więcej prac nawiązujących bezpośrednio do sytuacji społeczno-politycznej. Za najlepsze z tego okresu uważam te, w których autor skłonność do narracji potrafił zredukować do umownego graficznego skrótu, jak w *Głodzie*, *Przesłuchaniu* czy *Zadymie*. W nich też pojawiła się owa charakterystyczna dla Witkowskiego konturowa linia, która wkrótce rozwinąć się miała w specyficzny rytm arabeski nie pozbawionej ornamentalnych funkcji. Mocny kontur otacza płaszczyznę jaskrawo kładzionego koloru jak ołowiane spojenia w witrażach. Ta witrażowa kreska wynikająca poniekąd z techniki szablonu, kiedy to czerń nabijana jest jako ostatnia osadza formę i określa kształt, staje się znamioną cechą stylistyczną, rodzajem pisma Witkowskiego, przenikającym również do malarstwa. W *Głodzie* daleka jeszcze była od dekoracyjnej arabeski późniejszego *Ogródu* czy *Zuzanna i dziady*. Podejmowany w latach 80. temat przemocy i agresji skłaniał do konturu twardego, linii prostej biegnącej skosami, łamanej kątami ostrymi. Wilcze szczęki *Głodu* zakleszczające się wzajem mniejsza w większej, sprowadzały temat o znacznie szerszych asocjacjach do znaku najprostszego a jednocześnie działającego z całą siłą i oczywistością interpretacji, znamioną dla języka plakatu.

[...] Powaga podejmowanych przez Witkowskiego tematów miesza się w jego twórczości z żartem, grą, czasem zabawą znaczeniami. Rytm przemian ikonicznych i stylistycznych jest zgodny ze zmiennym w nastrojach strumieniem życia w jego wszystkich przejawach: obyczajowych, społecznych, kulturowych. Tak też zmienia się charakter prowadzenia linii.

[...] In the 1980s, there appeared in Sławomir Witkowski's work more works referring directly to social and political situations. I regard, as the best of those from this period, the works in which the artist managed to reduce his tendency to narration to a conventional graphic conciseness, including "Hunger", "Interrogation" or "Trouble". In them, there also appears a contour line, characteristic of Witkowski, which would soon develop into a specific arabesque rhythm not devoid of ornamental functions. The strong contour surrounds the strata of brightly applied colours like the lead joints in stained-glass windows. This stained-glass line, ensuing in a way **from the template technique** when black is applied at the end, sets the form and defines the shape, becomes a characteristic stylistic feature, a kind of Witkowski writing, permeating also to painting. In "Hunger", it was still far from the decorative arabesque of the later "The garden" or "Zuzanna and the jerks". The subject of violence and aggression, broached in the 1980s, inclined to the contour of a hard, straight line running in a slant and broken by sharp angles. The wolves' jaws in "Hunger" interlock with each other, the smaller in the bigger, bringing a subject of decidedly wider associations to the simplest sign, which simultaneously produced an interpretation acting with full force and obviousness – something characteristic of the language of posters.

[...] The seriousness of the themes undertaken by Witkowski is mixed in his work with jokes, a game, sometimes playing with meanings. The rhythm of the iconic and stylistic changes is consistent with the changes in mood in the stream of life in all its manifestations: moral, social, cultural. So, the character of the drawn line also changes. Dynamic slants and sharp angles transform into

Dynamiczne skosy i ostre kąty przekształcają się w falującą arabeską linię, która obejmuje barwne pola, narzucając kompozycji wyraźnie dekoracyjny układ. Jest on widoczny zwłaszcza w grafice powstałej w ostatnich kilku miesiącach (*Fujara Power, Latawce, Ogród*), co nie znaczy jednak, że dążenie do ornamentalnych rozwiązań nie pojawiło się wcześniej (*Twarze miraże, Lubię pomarańczowe węże* i inne). W nich też najpełniej przejawia się owa kalejdoskopowa barwność, żywość i czystość spektralnych kolorów cieszących oko dźwięcznością zestrojów. Daje się też odczuć duża swoboda warsztatowa, śmiałość i efektowne łączenie technik. **Dominujący jest jednak szablon**, dający owe witrażowe spojenia formy. Tu osiąga Witkowski prawdziwie mistrzowskie efekty, łączy szablon z monotypią, linorytem czy litografią. Pewną nowością jest jednak pojawienie się dążenia do większej malarskości, operowania w większym stopniu plamą barwną bez ograniczającego ją konturu. Te nowe symptomy dają się odczytać w grafikach *Hawaje Malaje i może dwa węgorze* oraz *Hawaje Malaje słońce i fale*, gdzie formy stają się bardziej amorficzne. Kto wie, może to początek znaczącej przemiany, dotąd bowiem linearny rytm stanowił o indywidualnej stylistyce Sławomira Witkowskiego. Nie należy on jednak do twórców, którzy chcieliby się jednoznacznie określić w wąskiej „specjalizacji”, w raz na zawsze zaanektowanym obszarze rozpoznawalnej ikonografii i stylistyki.

dr Zofia Watrak, fragment tekstu ze wstępu monografii *For you baby. Sławomir Witkowski, malarstwo i grafika*, 1991

a wavy arabesque line, which embraces colourful fields and imposes on the composition a clearly decorative arrangement. This is particularly visible in the graphic works which were created in the last few months ("Pipe power", "Kites", "The garden"), which does not, however, mean that the striving for ornamental solutions had not appeared earlier ("Visages, mirages", "I like orange snakes" and others). It is in these that there appears most fully this kaleidoscopic colour, vitality and purity of the spectrum of colours delighting the eye with their resonance of harmonies. There can also be detected in them a considerable technical freedom, a bold and spectacular combination of techniques. **What dominates, however, is the template** giving these stained-glass joints form. It is here that Witkowski achieves truly masterly effects, when he links the template with the monotype, the linocut or lithography. A certain novelty is, however, the appearance of a striving for a more painterly quality as he operates to a greater degree with splashes of colour without a limiting contour. These new symptoms can be seen in the graphic works "Hawaii, Malaya and maybe two eels" and "Hawaii, Malaya, the sun and waves", where the forms become more amorphous. Maybe this could be the beginning of a significant transformation, since up to now the linear rhythm had constituted the individual stylistics of Sławomir Witkowski. He does not, however, belong to those artists who would want to define themselves as part of a narrow "specialisation", in a once-and-for-all annexed area of recognisable iconography and stylistics.

Dr Zofia Watrak – a fragment of the text from the introduction to the monograph "For you, baby. Sławomir Witkowski, paintings and graphic art", 1991

Final / Finale / szablon / template, 1987

Agonia / Agony / szablon + monotypia / template + monotype, 1988

Gladiator / szablon + techniki mieszane / template + mixed techniques, 1988

Party / szablon / template, 1988

Tańcz aż upadniesz / Dance till you drop / szablon / template, 1987

Pluton / Platoon / szablon / template, 1988

Marsz Gigantów II / March of the giants II / szablon / template, 1992

Polski break dance / Polish break-dance / szablon + technika mieszana / template + mixed techniques, 1986

Zadyma / Trouble / szablon + litografia / template + lithograph, 1987

Ostatnie całopalenie / The last total immolation / szablon + technika mieszana / template + mixed technique, 1987

Dobry cyc to jest nic, dobre pluco to jest to! / A good tit is nothing, a good lung's the thing! /
szablon + technika własna / template + own technique, 1989

Lolita / szablon / template, 1987

Black speed / szablon / template, 1988

W niebie też są samochody / There are cars in heaven too / szablon / template, 1987

Baby i lisy / Women and fox furs / szablon / template, 1987

Wiocha wynocha! / Country dumps out! / szablon / template, 1987

New York, New York! / szablon / template, 1987

Lorneciarze / Binocular boys / szablon / template, 1988

Fujara Power / Pipe power / szablon + linoryt / template + linocut, 1990

Ogród / The garden / szablon / template, 1990

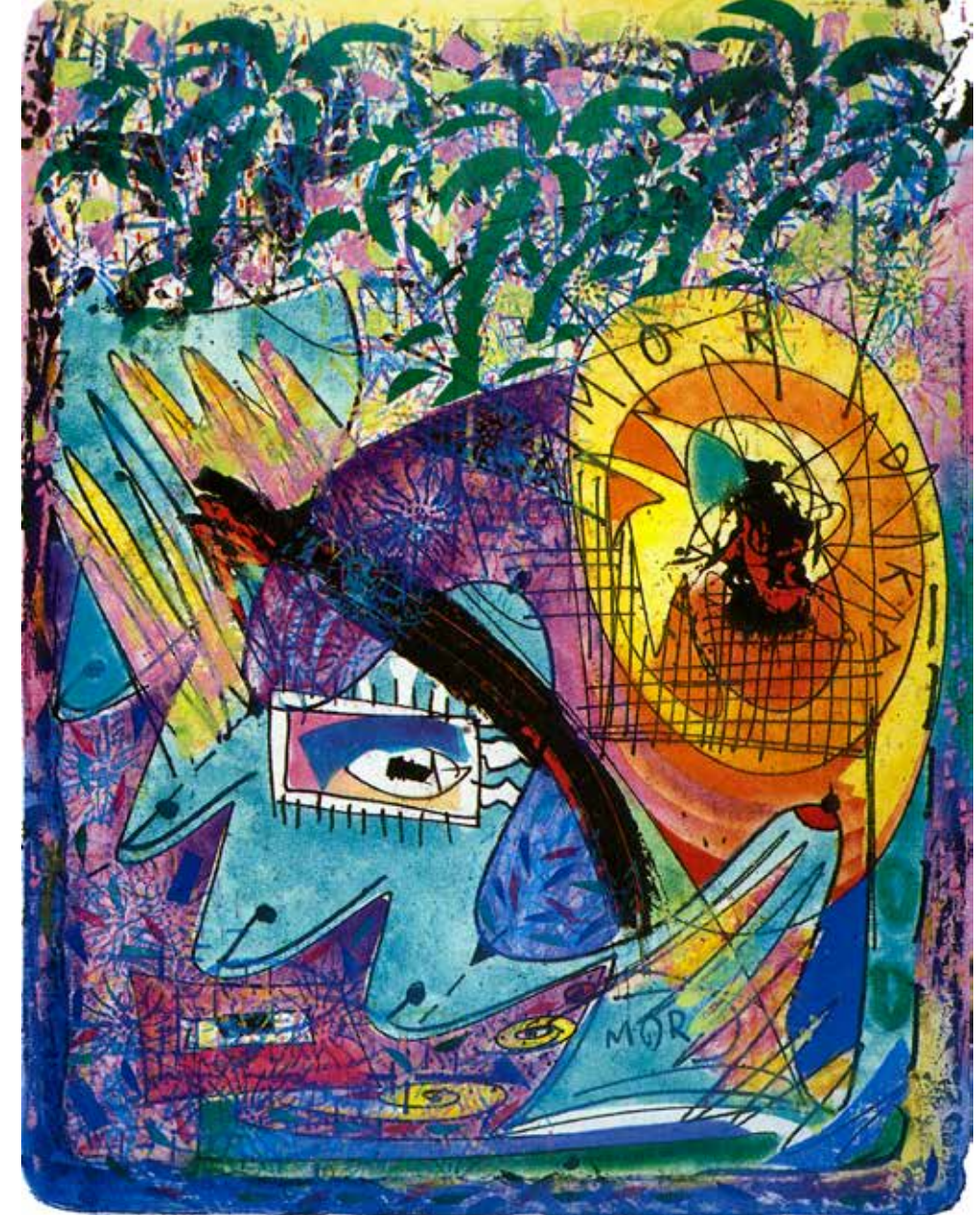
Zuzanna i dziady / Zuzanna and the jerks / szablon / template, 1988

Twarze miraż / Visages, mirages / szablon / template, 1988

Hawaje Malaje i może dwa węgorze / Hawaii, Malaya and maybe two eels /
szablon + technika własna / template + own technique, 1991

Hawaje Malaje słońce i fale / Hawaii, Malaya, the sun and waves /
szablon + technika własna / template + own technique, 1991

Latawce / Kites / szablon / template, 1990

I like orange snakes / szablon / template, 1988

Kominy / Chimneys / szablon / template, 1990

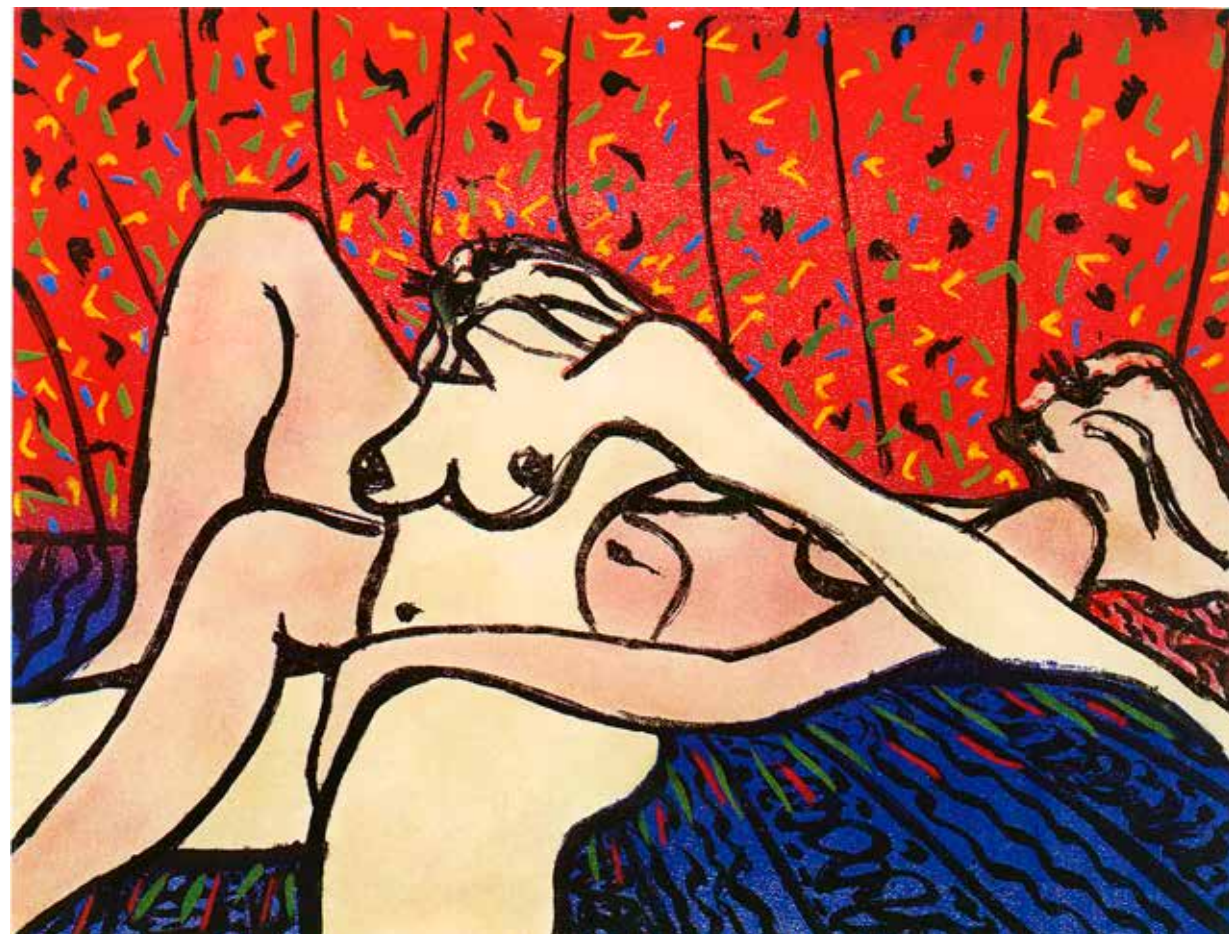
Stworzenie człowieka / The creation of man / szablon / template, 1987

Stary Żyd / An old Jew / szablon + monotypia + linoryt / template + monotype + linocut, 1992

Tańczące / Dancers / szablon + technika własna / template + own technique, 1989

Siesta / Siesta / szablon + litografia / template + lithograph, 1986

Welcome Freedom / Welcome, freedom / szablon + monotypia / template + monotype, 1991

Stworzenie człowieka II / The creation of man II / szablon / template, 1993

Kain / Cain / szablon + linoryt / template + linocut, 1993

Atlas / szablon / template. 1993

Prawa ręka / Right hand / szablon + linoryt / template + linocut. 1993

Las / Forest / szablon / template, 1994

Wiatraczna miłość / Windmill love / szablon + technika własna / template + own technique, 1991

Głodomór / Glutton / szablon + fotografia / template + photograph, 1992

Ostatni lot / The last flight / szablon + technika własna / template + own technique, 1992

ASP
W GDAŃSKU

Wystawa towarzyszy
obchodom jubileuszu
70-lecia istnienia
Akademii Sztuk Pięknych
w Gdańsku

The exhibition accompanies the celebrations
of the 70th anniversary of the existence
of the Academy of Fine Arts in Gdańsk

Wydawnictwo towarzyszące wystawie
grafiki Sławomira Witkowskiego
Szablon lata 80. i 90 XX w.
w Galerii Akademii Sztuk Pięknych
w Gdańsku „Na Chlebnickiej”,
czerwiec 2015

A publication accompanying the exhibition
of graphic art by Sławomir Witkowski
“A template of the 1980s and 1990s”
at the Gallery of the Academy of Fine Arts in
Gdańsk “Na Chlebnickiej”,
June 2015

Copyright © by Sławomir Witkowski, 2015 / English translation © Tadeusz Z. Wolański

witt@interia.pl
www.switkowski.pl